

дового розслідування та в жодному разі не порушать прав та законних інтересів учасників кримінального провадження.

Бібліографічні посилання

1. Кримінальний процесуальний кодекс України: Закон України від 13.04.2012 р. № 4651-17, із змін., станом на 01.08.2018. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/en/4651-17>
2. Кримінально-процесуальний кодекс України: від 28.12.1960 р. № 5290-17, із змін., станом на 18.09.2012. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/1001-05>
3. Глов'юк І.В., Андрусенко С.В. Тимчасовий доступ до речей і документів як захід забезпечення кримінального провадження, спрямований на збирання та перевірку доказів. *Порівняльно-аналитичне право*. 2013. № 2–3. С. 293–297.
4. Погорецький М.А. Функціональне призначення оперативно-розшукової діяльності у кримінальному процесі: монографія. Харків: Арсіс, ЛТД, 2007. 576 с.
5. Руденко М. Тимчасовий доступ до речей та документів: правове регулювання провадження за новим КПК України. *Історико-правовий часопис*. 2013. № 1. С. 143–147.

Надійшла до редакції 25.01.2019

SUMMARY

Lisnichenko D.V. Temporary access to things and documents: analysis and problematic aspects. The article deals with study of temporal access to things and documents as one of the types of measures to ensure criminal proceedings. The rules regulating the implementation of temporary access to things and documents are analyzed. On the basis of the analyzed norms an attempt was made to determine the legal nature of temporary access to things and documents and its historical origin. As a result of the analysis, parallels have been found between temporal access to things and documents and such investigative action as the isolation that took place in the 1960 Criminal Procedure Code of Ukraine. The procedure for initiating and temporarily accessing things and documents is considered in detail. Identified and investigated problems during the practical application of temporary access to things and documents.

The attention is paid to the necessity of procedural regulation of the procedure of appeal to an investigating judge of a separate circle of subjects. It also indicated the need to extend the range of subjects of temporary access to things and documents, namely the victim. In order to optimize the use of temporary access to things and documents, the additions and proposed changes are formulated. The detailed regulation of the procedure for temporary access to things and documents and the search for solutions to existing problems will in the future make it impossible to mislead or duplicate the rules governing this measure, which in turn will guarantee the observance of the rights, freedoms and legitimate interests of citizens, and qualitative performance of tasks criminal process.

Keywords: *temporary access to objects and documents, the parties, the investigating judge, reasonable suspicion, seizure.*

УДК 343.12 : 343.353

Нізельник О.І. ©

(ГУ НП в Дніпропетровській області)

DOI: 10.31733/2078-3566-2018-6-160-163

**ОСОБЛИВОСТІ ЗДІЙСНЕННЯ ЗАХОДІВ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ РЕЖИМУ
СЕКРЕТНОСТІ В ОРГАНАХ ТА ПІДРОЗДІЛАХ
НАЦІОНАЛЬНОЇ ПОЛІЦІЇ
(за матеріалами ГУ НП в Дніпропетровській області)**

Розглянуто особливості здійснення заходів забезпечення режиму секретності в органах та підрозділах Національної поліції на прикладі Головного управління Національної поліції в Дніпропетровській області в сучасних умовах. Наголошено, що зазначена структура режимно-секретної діяльності за період її започаткування і по цей час показала свою виключну практичність та доцільність стосовно належного забезпечення режиму секретності та охорони державної таємниці в Головному управлінні Національної поліції в Дніпропетровській області.

Питання діяльності Управління режиму та технічного захисту інформації, підпорядкованих режимно-секретних органів та стан режимно-секретного забезпечення оперативно-службової діяльності в підрозділах поліції Дніпропетровської області знаходиться під контролем керівництва Головного управління та безпосередньо Управління режиму та технічного захисту інформації.

Ключові слова: *режим секретності, охорона державної таємниці, режимно-секретні органи, стан режимно-секретного забезпечення оперативно-службової діяльності, Управління режиму та технічного захисту інформації.*

© Нізельник О.І., 2019

Постановка проблеми. Сучасний етап радикальних реформ в Україні в умовах соціально-економічних, політичних зрушень, поляризації думок і суспільних рухів, оновлення законодавства зумовлюють необхідність особливої уваги до проблем дотримання режиму секретності при здійсненні оперативно-службової діяльності в органах та підрозділах Національної поліції України, оскільки у процесі оперативно-службової, слідчої діяльності співробітники поліції, особливо оперативні підрозділи, а на теперішній час і слідчі підрозділи мають справу з інформацією, яка не підлягає широкому розповсюдженню. Ця інформація стосується окремих форм, методів, прийомів і результатів діяльності органів Національної поліції щодо вирішення завдань протидії злочинності, зміцнення правопорядку й віднесена законодавством до категорії державної таємниці. Усі зазначені та ще ряд специфічних аспектів мають важливе значення в забезпеченні режиму секретності в органах та підрозділах Національної поліції [3].

Аналіз публікацій, в яких започатковано розв'язання даної проблеми. Правові засади особливостей та організації забезпечення режиму секретності в органах та підрозділах Національної поліції, визначення проблем забезпечення збереження державної таємниці при проведенні оперативно-розшукової діяльності, здійсненні негласних слідчих (розшукових) дій постійно знаходяться в полі зору вітчизняних вчених та практиків.

У різні часи цієї проблеми торкались такі науковці та практики: Артемов В.Ю., Бервенко С.Л., Білий А.В., Гриценко В.Г., Долженков О.Ф., Єфімов В.В., Захаров В.П., Зубач І.М., Кириченко О.В., Клюєв О.М., Куценко Д.В., Меживой В.П., Макаренко В.В., Матвієнко П.В., Марущак А.І., Ніколайчук В.А., Новиков О.В., Нізельник О.І., Пчолкін В.Д., Пекарський С.П., Панасюк С.А., Попов І.О., Рижков Е.В., Роїна О.М., Севрюкова Г.С., Стрілець Б.В., Черков В.О., Черкова М.Ю., Юнаков М.М., Шлома Г.О. та ін.

Однак зазначені питання в умовах реформованого кримінального процесуального законодавства, законодавства про оперативно-розшукову діяльність, реформування якого ще не завершено й вимагає кропіткої роботи практиків та вчених у виробленні чітких механізмів проведення негласних слідчих (розшукових) дій та недопущення розголошення державної таємниці, вимагає проведення наукових досліджень стосовно дискусійних положень.

Мета даної статті – проаналізувати окремі аспекти, що пов'язані з особливостями та організацією забезпечення режиму секретності в органах та підрозділах Національної поліції в сучасних умовах на прикладі Управління режиму та технічного захисту інформації Головного управління Національної поліції в Дніпропетровській області.

Виклад основного матеріалу. З початку утворення ГУНП в Дніпропетровській області [2] та підпорядкованих йому підрозділах поліції, які утворено відповідно до постанови Кабінету Міністрів України «Про утворення територіальних органів Національної поліції та ліквідацію територіальних органів Міністерства внутрішніх справ» від 16.10.2015 № 730, було проведено заходи щодо організації та налагодження роботи із забезпечення режиму секретності.

У Головному управлінні для провадження діяльності, пов'язаної з державною таємницею, в установленому порядку, УСБУ у Дніпропетровській області було надано окремий спеціальний дозвіл, під яким працювали підпорядковані йому структурні підрозділи, а саме: УКР, УОТЗ, УОС, УБЗПТЛ, УПН, ВКрР, УРТЗІ, УІАП, ССЗ, УФЗБО, УОАЗОР, УПД, УЛМТЗ, УЗТ, УКЗ, управління «КОРД», ВСП, відділ внутрішнього аудиту, відділ правового забезпечення, відділ міжнародного поліцейського співробітництва, сектор з питань пенсійного забезпечення, відділення забезпечення автотранспорту, ізолятори тимчасового тримання № 1–7, полк поліції особливого призначення, полк патрульної служби поліції особливого призначення «Дніпро-1», рота патрульної служби поліції особливого призначення «Січеслав», рота патрульної служби поліції особливого призначення «Кривбас». Також спеціальні дозволи на провадження діяльності, пов'язаної з державною таємницею, було надано Дніпровському, Жовтоводському, Кам'янському, Криворізькому, Нікопольському, Новомосковському, Павлоградському та Синельниківському відділам поліції ГУНП, під якими працюють підпорядковані їм відділення поліції ГУНП.

У подальшому для належного забезпечення режиму секретності Спеціальною експертною комісією УСБУ, на підставі відповідних заявок ГУНП, проведено відповідні спеціальні експертизи та прийнято рішення про надання дозволів на здійснення діяльності, пов'язаної з державною таємницею 8 структурним підрозділам апарату Головного управління (Управлінню оперативно-технічних заходів, Слідчому управлінню, Управлінню інфо-

рмаційно-аналітичної підтримки, Управлінню оперативної служби, Управлінню стратегічних розслідувань, Управлінню карного розшуку, Управлінню протидії наркозлочинності та Управлінню боротьби зі злочинами, пов'язаними з торгівлею людьми).

З метою організації та здійснення заходів щодо забезпечення режиму секретності та постійного контролю за його додержанням у підрозділах поліції було створено режимно-секретні органи, які в установленому порядку погоджено з УСБУ у Дніпропетровській області.

У подальшому за сприянням та контролем УРТЗІ ГУНП в органах і підрозділах, які провадять діяльність, пов'язану з державною таємницею, було розроблено та впроваджено в діяльність необхідну документацію, яку визначено нормативно-правовими актами з питань охорони державної таємниці.

Для належної організації режиму секретності та здійснення заходів щодо надання допуску та доступу до секретної інформації, УРТЗІ ГУНП проведено роботу щодо передачі до територіальних відділів поліції Головного управління облікових карток громадян про надання допуску та доступу до державної таємниці ф. 6 Порядку 939 [4] та зобов'язання громадянина України у зв'язку з допуском до державної таємниці ф. 9 Порядку 939 [4]. Беручи до уваги значний обсяг робіт, УРТЗІ ГУНП було складено графік, відповідно до якого станом на 22 жовтня 2018 року картки у повному обсязі передано до Криворізького, Кам'янського, Новомосковського, Дніпровського, Нікопольського, Павлоградського, Жовтоводського та Синельниківського відділів поліції Головного управління, яким надано дозвіл на здійснення діяльності, пов'язаної з державною таємницею. З метою недопущення необгрунтованого допуску та доступу осіб до секретної інформації УРТЗІ ГУНП посилено контрольно-методичні функції з цього питання.

З метою належного зберігання матеріальних носіїв секретної інформації та забезпечення режиму секретності за дорученням начальника ГУНП організовано та розпочато роботу по обладнанню режимних приміщень режимно-секретних органів ГУНП та його структурних підрозділів відповідно до встановлених вимог. Зокрема, Головним управлінням опрацьовано питання щодо встановлення у приміщеннях режимно-секретних органів вхідних дверей, які мають сертифікат відповідності для забезпечення межі вогнестійкості 0,6 годин, та обладнання вказаних режимних приміщень автоматичною пожежною сигналізацією, яка відповідає Національним стандартам України. За результатами проведеної роботи було отримано відповідні комерційні пропозиції, які направлені до УФЗБО Головного управління для опрацювання та вирішення питання щодо можливого виділення додаткових коштів з подальшим проведенням тендеру по проведенню необхідних робіт. Рішенням керівництва ГУНП на зазначені цілі виділено необхідну суму коштів для встановлення 39 дверей для режимних приміщень структурних підрозділів ГУНП та обладнання вказаних режимних приміщень автоматичною пожежною сигналізацією, яка відповідає Національним стандартам України.

У свою чергу, з метою вивчення й оцінки стану охорони державної таємниці, виявлення недоліків і порушень режиму секретності, установлення їх причин, ужиття необхідних заходів, спрямованих на усунення виявлених порушень та недоліків, удосконалення охорони державної таємниці, УРТЗІ ГУНП постійно здійснюються комплексні та тематичні перевірки стану охорони державної таємниці та забезпечення режиму секретності у структурних підрозділах та територіальних відділах і підпорядкованих їм відділеннях поліції. Крім того, працівниками УРТЗІ ГУНП забезпечується участь у тематичних перевірках забезпечення режиму секретності та охорони державної таємниці у підрозділах ГУНП, які проводилися комісією УСБУ у Дніпропетровській області. Супроводження визначених перевірок здійснюється з метою контролю за виконання секретних робіт та надання практичної допомоги суб'єктам режимно-секретної діяльності підрозділів поліції Головного управління.

За необхідністю за фактами порушення режиму секретності, у встановленому порядку, проводяться відповідні службові розслідування, з притягненням винних працівників поліції ГУНП до дисциплінарної відповідальності.

Метою вжитих заходів є належний рівень режимно-секретного забезпечення оперативно-службової діяльності підрозділів поліції ГУНП.

З метою створення автоматизованих систем класу 1, призначених для обробки інформації з обмеженим доступом, УРТЗІ ГУНП проводяться заходи з радіомоніторингу та спеціальні інструментальні дослідження на об'єктах інформаційної діяльності органів та підрозділів поліції Головного управління.

Висновок. Зазначена структура режимно-секретної діяльності за період її започа-

ткування і по цей час показала свою виключну практичність та доцільність, що сприяє належному забезпеченню режиму секретності та охорони державної таємниці в ГУНП в Дніпропетровській області.

Питання діяльності УРТЗІ, підпорядкованих режимно-секретних органів та стан режимно-секретного забезпечення оперативно-службової діяльності в підрозділах поліції області знаходиться під контролем керівництва Головного управління та УРТЗІ ГУНП.

Бібліографічні посилання

1. Про державну таємницю: Закон України від 21.01.1994 р. *ВВР України*. 1994. №16. Ст.93 (із змінами та доп.).
2. Аналітична довідка Управління режиму та технічного захисту інформації Головного управління Національної поліції в Дніпропетровській області за 2018 рік. Дніпро, ГУНП в Дніпропетровській області. 37 с.
3. Нізельник О.І., Єфімов В.В. Місце та значення забезпечення державної таємниці в оперативно-розшуковій та кримінальній процесуальній діяльності. Актуальні проблеми правоохоронної діяльності та юридичної науки: матеріали Міжнародної науково-практ. конф. (19–20 вересня 2013 року. Дніпропетровськ, ДДУВС. С. 484-486.
4. Порядок організації та забезпечення режиму секретності в державних органах, органах місцевого самоврядування, на підприємствах, в установах і організаціях, затверджений постановою Кабінету Міністрів України від 18.12.2013 року № 939.

Надійшла до редакції 28.01.2019

SUMMARY

Nizelnik O.I. Features of implementation of measures to ensure secrecy in agencies and units of National police (based on the materials of the Main Department of National Police in Dnipropetrovsk region). The article considers the peculiarities of securing the secrecy regime in the bodies and units of the National Police on the example of the Main Department of the National Police in the Dnipropetrovsk region in modern conditions. It is noted that the specified structure of regime-secret activity during the period of its launch and at that time has shown its extreme practicality and expediency, which leads to the proper securing of the regime of secrecy and protection of state secrets in the Main Department of the National Police in the Dnipropetrovsk region.

The activity of the Office of the regime and technical protection of information subordinated to the regime-secret bodies and the state of regime-secret support of operational-service activity in the police units of the Dnipropetrovsk region is under the control of the management of the Main Directorate and directly the Office of the regime and technical protection of information.

Keywords: *secrecy regime, state secret security, secret and secret authorities, state of secret security of operational and service activities, regime management and technical protection of information.*

УДК 343.43

Постол О.І. ©

науковий співробітник
(Одеський державний
університет внутрішніх справ)

DOI: 10.31733/2078-3566-2018-6-163-168

СУЧАСНІ ІНФОРМАЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ ЯК ЗАСІБ УЧИНЕННЯ ДОМАШНЬОГО НАСИЛЬСТВА

Визначено зв'язки між домашнім насильством та інформаційними технологіями. Розглянуто окремі аспекти застосування кривдниками сучасних інформаційних технологій під час вчинення домашнього насильства. Висвітлено особливості використання інформаційних технологій для запобігання та протидії домашньому насильству.

Ключові слова: *домашнє насильство, інформація, інформаційні технології, мережі Інтернет, соціальні мережі.*

Постановка проблеми. Домашнє насильство є соціально небезпечним явищем, яке широко розповсюджене як у всьому світі, так і в Україні, про що свідчать статистичні дані дослідження «Економічна вартість насильства щодо жінок в Україні», UNFPA Представництва Фонду ООН у галузі народонаселення в Україні, відповідно до яких в Україні щороку від гендерно зумовленого насильства, зокрема домашнього насильства, гине близько 600 жінок,

© Постол О.І., 2019